

ไหลตาย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งสติไว้เพื่อความสงบร่มเย็นของใจ ถ้าใจสงบร่มเย็นมันจะมีสติ สติทำให้ทุกกิริยาของใจเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าขาดสตินะ พลังงานมันก็ต้องส่งออกเป็นกรรมดา คือความรู้สึกมันก็เป็นกรรมดาของมัน แต่ขาดสติ พอขาดสตินี้ เริ่มตั้งแต่ความคิดมันคิดส่งออกไป แล้วเรารู้ทันมัน หรือถ้ามันไม่ได้คิดสิ่งใด มันก็ไม่มีรู้สึกตัว เอ๊ะ! แปลกๆ อยู่อย่างนั้น เห็นไหม เพราะขาดสติ ถ้าเรามีสติอยู่เพื่อประโยชน์กับจิตของเรา

เราเป็นนักรบนะ ถ้าทางฆราวาสเขา ถ้าเขาขาดสติหรือเขามีการกระทำของเขา นั่นเป็นความสมบูรณ์ของฆราวาสเขา เพราะฆราวาสเขาต้องทำหน้าที่การงานของเขา เขาไม่ผิดพลาดในทางโลกของเขา เขาว่าสิ่งนั้นเป็นงานสมบูรณ์ของเขาแล้ว แต่เราต้องละเอียดลึกซึ้งกว่าเขา เพราะงานของฆราวาส งานของภคฤหัสถ์ คืองานของโลก แล้วเรานี้เสียดลทางโลกมาบวชเป็นพระ

ถ้าบวชเป็นพระขึ้นมา พระเป็นนักรบ ศากยบุตรพุทธชินโรส เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะมาจากชาติชั้นตระกูลใดก็แล้วแต่ บวชมาแล้วเป็นศากยบุตร เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสมอกัน เสมอกันด้วยธรรมและวินัย เสมอกันด้วยศีล ๒๒๗ นี้ไม่มีใครขาดตกบกพร่อง การขาดตกบกพร่องนั้นเป็นความบกพร่องของบุคคลคนนั้น เราปลงอาบัติกัน

เราปลงอาบัติเพราะว่า ถ้ามีสิ่งใดขาดตกบกพร่องขึ้นมา เวลาเราฟังอุโบสถ สิ่งนั้นมันเป็นความผิดของมันหรือเปล่า ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ของเรา ถ้าความสะอาดบริสุทธิ์ของเรา คือสมาธิ ปัญญา ถ้าเกิดมีความสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมา ถ้าเราทำสมาธิขึ้นมา มันไม่มีความวิตกกังวล

คนเรามีสิ่งใดก็แล้วแต่ที่อยู่ในใจ ทำสิ่งใดก็มีแต่ความวิตกกังวล มีแต่ความลังเลสงสัย มันจะทำให้ความสงบของใจนั้นมันไม่ยั่งยืน ความยั่งยืนถ้ามีสติขึ้นมา มีคำบริกรรมขึ้นมา มีปัญญาของเราขึ้นมา เห็นใหม่ สติจะชัดเจน ถ้าเป็นสมาธิก็เป็นเนื้อแท้ เป็นข้อเท็จจริงตามความเป็นจริงในหัวใจของเรา

แต่ถ้าสติขึ้นมามันก็เบลอบๆ นั้นแหละ มันก็ว่าสิ่งนั้นเป็นสมาธิๆ สมาธิเพราะมันไม่คิดใจ สมาธิเพราะมันไม่ส่งออกไป สมาธิเพราะใจมันไม่ไปรับรู้สิ่งใด มันก็ขาดสติ มันถึงเหม่อลอย ความเหม่อลอยของจิต มันไม่มีพื้นฐานของมัน แล้วพอไปคิดสิ่งใดก็ว่าสิ่งนั้นเป็นปัญญาๆ นั้นมันเป็นความคิดของเรา เพราะกรรมวินัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้อย่างนั้น แต่การกระทำของเรามันไม่เป็นตามข้อเท็จจริงนั้น แต่กิเลสของเรามันครอบคลุมหัวใจของเรา เราก็มองเราได้ว่าทำตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้นทำให้ความเป็นพระของเราขาดตกบกพร่อง

เราบวชเป็นพระขึ้นมา เป็นศากยบุตรพุทธชินนโรส เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามารือสัตว์ขนสัตว์ การรือสัตว์ขนสัตว์ เห็นใหม่

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรดคฤหิณิชา เขายังไม่ได้บวช เขาเป็นนักศึกษาของอาจารย์ของเขา เขายังศึกษาวิชาการของเขา เขาอยากจะมีวิชาการของเขา แต่ว่าด้วยความหลงผิด อาจารย์ของเขาให้ไปเอานิ้วมือของบุคคลมา ๑,๐๐๐ นิ้วมือมาแลกกับวิชาการของเขา นี่ความปรารถนาของเขา เขาอยากมีวิชาการของเขา แต่วิชาการทางโลก เห็นใหม่ เขาแลกมาด้วยนิ้วมือ ๑,๐๐๐ นิ้วมือ เพื่อไปขึ้นครูของเขา เพื่อจะศึกษาวิชาการอันนั้น นั้นเป็นเรื่องโลก มันเป็นเรื่องเล่ห์เหลี่ยม เห็นใหม่ มันไม่มีความจริงเพราะเขาไม่มีวิชาสิ่งนั้นหรือคฤหิณิชา เพียงแต่เขาเอาเรื่องนิ้วมือขึ้นมาเพื่อจะให้เกิดปัญหากับคฤหิณิชา เห็นใหม่

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรือสัตว์ขนสัตว์ เห็นใหม่ ไปเอาองคคฤหิณิชา ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ไปเอา เขาจะต้องฆ่าแม่ของเขา เพราะแม่ของเขาจะไปเตือนเขาว่า กษัตริย์จะเอากองทัพมาจับเขา

นั่นนะเพราะว่าเรือสัตว์ขนสัตว์ เห็นแก่ดวงใจดวงนั้นไง ปรารถนาดีนะ อยากจะมีวิชาการ แต่ด้วยเล่ห์เหลี่ยมในหัวใจของเขา หลอกหลวงเขาให้เขาออกนอกกลุ่มออกไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเรือสัตว์ขนสัตว์ จะไปเอาถึงนั้นมา แต่จะเอาใจของเขา แต่ใจของเขามันอยู่ในร่างกายของเขา

เวลาไป เห็นไหม ลอยไปข้างหน้า องคุลิมาลนี่ ๕๕๕ นี๊ ขาดอีกนี๊เดียว ถ้าแม่มานี้ ด้วยความที่อยากได้นี๊วั้น เขาก็จะฆ่าแม่ของเขาด้วยความมืดบอดของใจ เพราะใจมันมืดบอด นี๊ฆ่าแล้วฆ่าเล่าๆ เพื่อต้องการนี๊วมือเพื่อไปแลกเอาวิชาการอันนั้น แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป เลื่อนไป ลอยไปข้างหน้า เห็นไหม นี๊ด้วยวิชาการของเขา เขามีคุณสมบัติที่วิ่งเร็วมาก แต่เขาก็วิ่งไม่ทันองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาก็แปลกใจมาก

“สมณะหยุดก่อน สมณะหยุดก่อน”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เราหยุดแล้ว แต่เธอต่างหากไม่หยุด”

“หยุดอะไร วิ่งขนาดนี้ยังไม่ทัน”

“เราหยุดแล้ว หยุดทำความชั่ว หยุดความเห็นผิด แต่เธอยังมีความเห็นผิดอยู่”

นี่มันสะท้อนใจมากไป วางดาบเลยนะ กราบ...ขอบวช

นี่จะไปเอาใจเขาๆ เรือสัตว์ขนสัตว์ จะไปเอาหัวใจขององคุลิมาล แล้วหัวใจขององคุลิมาลอยู่ที่ไหนล่ะ? มันก็อยู่ในร่างกายขององคุลิมาลนั้น องคุลิมาลนั้นมีความเห็นผิดในหัวใจของเขา ในเมื่อองคุลิมาลมีความเห็นผิดของเขา เขาก็ไปตามความรู้สึกนึกคิดของเขา เห็นไหม แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปเอาหัวใจของเขา ก็ต้องให้เขาได้สติขึ้นมา พอเขาได้สติขึ้นมา เขาได้ความรู้สึกนึกคิดของเขา เขามีความเสียใจของเขา เขาก็มลงกราบนะ เขาก็มลงกราบว่า “นี่ใช่”

แต่ก่อนหน้านั้น ถ้ายังไม่ได้สติขึ้นมา เห็นไหม จะเอานี๊วมือให้ครบนี๊วที่ ๑,๐๐๐ จะเอานี๊ว ๑,๐๐๐ นี๊ว ฆ่ามาแล้ว ๕๕๕ ศพ อีกศพเดียวเท่านั้น อีกนี๊วมือเดียวเท่านั้น เขาจะเอา ๑,๐๐๐ นี๊วนี้ไปหาอาจารย์เขาว่า เอา ๑,๐๐๐ นี๊วนี้มาแลกกับวิชาการอันนั้น

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เราหยุดแล้ว เธอยังไม่หยุดทำความชั่ว”

ความชั่วคือการฆ่าการทำลาย การทำลายขึ้นมาเพื่อจะเอานิ้วมือนั้นไปแลกกับวิชาการนั้น เห็นไหม เขาได้สติ เขาเสียใจมาก เขาก็ล้มกราบ ก็ล้มกราบแล้ว นี่อยากหยุดเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“ถ้าเธออยากหยุด เธอต้องบวช”

พอบวชแล้ว ได้พบบวช บวชเสร็จแล้วให้เขาค้นคว้าของเขา เขาทำของเขา

เราน้อยเนื้อต่ำใจกันนะ ว่าเรานี้ไม่มีอำนาจวาสนา ใครก็น้อยใจว่าไม่มีอำนาจวาสนา ใครก็น้อยใจว่าเราทำคุณงามความดีไม่ได้ เราก็น้อยใจกันว่าปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลฯ องคุลิมาลฆ่าคนมา ๕๕๕ ศพ ทำไมเขาทำได้

เข่าฆ่าคนมา ๕๕๕ คน นั่นความดีหรือ? มันไม่ใช่ความดีเลย ความหลงผิด ความเห็นผิด ทั้งๆ ที่เจตนาดี นี่เพื่อเอานิ้วมือนั้นไปแลกกับวิชาการอันนั้น นี่เขาตั้งใจอยากได้วิชาการอันนั้น แต่ต้องแลกมาด้วยการฆ่า การฆ่านั้นฆ่าด้วยความหลงผิด แต่ฆ่ามาแล้ว การฆ่านั้นเป็นบาปอกุศล ทั้งนั้นนะ

คนที่มีบาปอกุศล ฆ่าคนมา ๕๕๕ ศพ เขายังเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ เขาปฏิบัติขึ้นมาได้ ทำไมเขาทำได้ แล้วเรานี้ เราเป็นคนชั่วขนาดนั้นเชียวหรือ เราชั่วจนที่เราไม่มีโอกาสทำความดีเลย ไข้ไหม เราทำความชั่วมา เราทำความผิดพลาดมาจนเราจะทำความดีไม่ได้เลยหรือ มันเป็นไปได้ อย่างไม่รู้ นี่ความหลงผิด ความเห็นผิด เห็นไหม ถ้าความเห็นผิด

ถ้าเราน้อยเนื้อต่ำใจ เราทำสิ่งได้แล้วไม่ได้ประโยชน์ของเรา คุณองคุลิมาลเขายังทำได้ ขนาดนั้น แล้วเป็นพระอรหันต์ไปแล้วนะ นี่เวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้ว จะไปบิณฑบาตที่ใด เขาจะยิงนกตกปลา เห็นไหม เด็กเขายิงนก ใครจะยิงนกด้วยหนังสติ๊ก ด้วยลูกกระสุน ด้วยหิน ยิงไปนะ มันจะมาตกใส่หัวองคุลิมาลทั้งนั้นนะ ไปบิณฑบาตกลับมาได้เลือดกลับมาทุกวัน

พอได้เลือดกลับมาทุกวันนะ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความน้อยเนื้อต่ำใจนะ คุณองคุลิมาลได้เลือดทั้งนั้นเลย เดี่ยวก็แผลหนึ่ง เดี่ยวก็แผลหนึ่ง เห็นไหม นี่เป็นพระอรหันต์นะ เป็นพระอรหันต์ ทำไมเขายังต่างๆ ทำไมมาโดนที่พระองคุลิมาลละ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนสติ นี่พระอรหันต์กับพระอรหันต์พูดกันนะ “องค์คุณลิมล เวลาเธอทำเขานั่นถึงกับชีวิตนะ เธอฆ่าคน ๕๕๕ ศพ แล้วนี่เขายังนก เขาปาก้อนหิน ถ้ามันมาโดนนี่ มันแค่แผลเลือดออกเท่านั้นนะ”

นี่เวลามันน้อยใจนะ คนเราทำคุณงามความดี ทำสิ่งใดดี ๆ แล้วมันได้ผลตอบแทนมาด้วยแผล ด้วยความเจ็บช้ำน้ำใจ มันเสียใจนะ มันเสียใจ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ว่า “องค์คุณลิมล เวลาเธอทำเขานั่นนะทั้งชีวิตนะ เธอฆ่าคนนะ เธอฆ่าเขา อันนี้มันแค่เศษกรรมเท่านั้นนะ” นี่เศษกรรมของพระอรหันต์ไง

นี่เวลาทำมา คนที่มีสติ เวลาขาดสติโดยความเชื่อไปมันก็หลงผิดไป เวลาสติขึ้นมา นี่เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้วจะไปบิณฑบาตที่ไหนจะต่างๆ มันจะมีอย่างนั้นมาตลอด นั่นเศษของกรรม สอุปาทิเสสนิพพาน เศษมันมีอยู่ไง แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเรามีกำลังใจขึ้นมา เราตั้งสติของเราขึ้นมา ถ้าตั้งสติของเราขึ้นมา เราจะมีคำบริกรรม

หน้าที่ของโลกเขา พระมีศีลมีธรรมเป็นสมบัติ สมบัติของเราต้องมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา อันนี้จะเป็นสมบัติของเรา สมบัติที่โลกเขายินยอมอ่อนน้อม นี่โลกธรรม ๘ ทั้งนั้นนะ สรรเสริญ นินทา นี่ของโลกๆ ถ้าสรรเสริญ นินทา เราจะไปห่วงไหวกับสิ่งที่เขาสรรเสริญนินทา เราจะมีหลักมีเกณฑ์อะไร

เวลานั่งสมาธิ เห็นไหม ความคิดมันเกิดขึ้นมา นี่สรรเสริญนินทาหัวใจเรานะ หลวงตาบอกว่า “ฝันดิบ ฝันสุก” เวลานอน เห็นไหม ฝันสุกๆ เวลานอนฝัน เวลาเรามีความคิด นั่นนะ ฝันดิบๆ ความคิดมันก็ความเพื่อเจ้า มันก็เพื่อฝันเหมือนกัน นี่ฝันสุก ฝันดิบ เวลาฝันสุกๆ นั่นนอนฝัน ฝันไปเลยนะ ตื่นขึ้นมาไม่รู้จำได้หรือไม่ได้ แต่ถ้าเวลามันนึกคิด นี่ฝันดิบๆ

เวลาเราจะทำกำหนดพุทโธ เราจะทำความสงบของใจ นี่เราจะหาสมบัติของเรา เราขึ้นมา เราจะตัดดวงนะ เราบวชมาแล้วเราเห็นภัยในวัฏสงสาร เรามาบวชเป็นพระ ถ้าบวชเป็นพระ เราจะมีสมบัติของเรา สมบัติของเราก็มีนี่ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามี ศีล สมาธิ ปัญญา นี่ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเรามีสมาธิมีปัญญาขึ้นมา นี่มันเริ่มต้นเราจะทำขึ้นมาให้ได้มรรคได้ผลขึ้นมา ถ้ามรรคผลขึ้นมามันเกิดจากเรานะ

เวลาฝันสุกฝันดิบนะ ดูเวลาคนเขาทำงานทางโลก เขาทำงานจนอาบเหงื่อต่างน้ำ เวลาเขาอ่อนเพลียไป เวลาเขานอนหลับไป เขาเรียกว่าไหลตาย นอนหลับแล้วตายไปเลย ไหลตายนะ เพราะว่าอะไร ไหลตายนี้มันไม่มีโอกาสได้แก้ไขนะ เพราะมันไหลตาย

แล้วเราละ เราฝันดิบๆ เราทำอะไรก็ทำไม่ได้ จะทำอะไรก็น้อยเนื้อต่ำใจ จะทำอะไร สิ่งนั้นมันก็จะไม่เป็นประโยชน์กับเรา ทำสิ่งใดเราทำแล้วก็ไม่ได้ผล...นี่เราจะไหล นี่สมบัติของเรา เหนือ

คูสิ ในทางธรรมนะ เวลาบอกว่า ใครทำบุญกุศล สิ่งนี้จะเป็นทิพย์ๆ บุญกุศลตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ มันจะไม่สูญหายไปไหนเลย แต่เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ในเมื่อสมบัติเรายังไม่มีขึ้นมา สติ สมาธิ ปัญญาเราไม่เกิดขึ้นมา สติ ๒๒๗ เห็นไหม คูสิลนะ ทางโลกนี้สติ ๕ มนุษย์มี ๑ หัว ๒ แขน ๒ เท้า...๑ ศีรษะ ๒ แขน ๒ เท้า นี้สติ ๕ นี้สติมันมีมาโดยปกติของคนอยู่แล้ว นี้สติ ๕ ใจใหม่

สติ ๘ สติ ๑๐ สติ ๒๒๗ เรามัวชเป็นพระ เห็นไหม เวลาบรรพชาเป็นสามเณร สติ ๑๐ เวลาอุปสมบทขึ้นมา พระปฏิญาณตนว่าเราจะถือสติ ๒๒๗ นี้สติเราบริบูรณ์อยู่แล้ว แล้วสมาธิละ แล้วปัญญาละ ถ้าสมาธิปัญญามันเกิดขึ้นมา ถ้ามันไม่เกิดขึ้นมาเราจะไหลตายใจใหม่ ไหลตายก็ไหล จากคุณงามความดีใจ ไหลจากผลประโยชน์ที่จะได้มา ถ้าผลประโยชน์มันจะได้ขึ้นมา นี้เราไม่ไหลตาย

คน เวลาเขาอ่อนเพลีย นี้เขาไหลตายไปเลย เขาจบ เขาไม่มีโอกาสของเขาเลย เขาตายไปแล้ว นี้ตายไปยังไม่รู้ว่าตาย เพราะตายจากมนุษย์ไป จิตนี้ไปเกิดในภพชาติต่างๆ เห็นไหม เขาก็ต้องไปรับเวรกรรมของเขา แต่นี้เรายังมีสตินะ เรายังมีชีวิตนะ เรายังเป็นพระนะ แล้วปฏิบัติขึ้นไปสั้มลูกกลูกหลาน มันจะไหลตายใจใหม่ ไหลจากสติ สมาธิ ปัญญา ไหลไปจนอยู่ที่กิเลสครอบงำใจใหม่ เวลาจะปฏิบัติขึ้นมาก็น้อยเนื้อต่ำใจว่าทำอะไรไม่ได้เลย ทำสิ่งใดแล้วมีแต่ความทุกข์ยากไปหมดเลย นี้เวลาปฏิบัติขึ้นไปแล้ว สิ่งใดก็คิดวางไปหมดนะ

แต่เวลากิเลสมันครอบงำนะ ทำโดยสักแต่ว่า อยู่กันไปโดยกิเลสมันครอบงำ นี้มันไหลตายนะ ไหลตายจากคุณงามความดีใจ ไหลตายจากสติ สมาธิ ปัญญา ตายจากการกระทำของเรา ตายจากมรรคจากผล ถ้าตายจากมรรคจากผลนะ นี่ทั้งๆ ที่มีชีวิตนะ เวลาเขาไหลตาย เพราะเป็นเวรเป็นกรรมของเขา เขาสิ้นชีวิตของเขาไป นี้โรคไหลตาย

แล้วเราละ เรายืนตายตั้งแต่มีชีวิตอยู่นี่นะ ตาใส่ๆ อยู่ที่นี่ แต่ในเมื่อกิเลสมันครอบงำ มันตายจากคุณงามความดี ตายจากสิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติ จะเอาอย่างนั้นไหม ถ้ามันเป็นอย่างนั้นเพราะอะไรละ เพราะว่ากิเลสมันครอบงำ เพราะว่ากิเลสมันมีอำนาจเหนือกว่าเราใช้ไหม เราต้องมีสติ ถ้ามีสติขึ้นมาละ นี้เราจะไม่ไหลตาย เราจะฟื้นฟูใจของเรา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาองค์อุทิสมา เห็นไหม เวลาเขาหลงไหล เขาอยากได้วิชาการของเขา เขามีความเห็นผิดของเขา เขาก็สร้างแต่ความชั่วช้าของเขา แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเตือนสติเขาแล้วเอามาบวช เอามาสั่งเอามาสอนจนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา นี่ทำไมทำได้ละ

เราเหมือนกัน ชีวิตโลกเป็นแบบนี้ โลกเขาเป็นแบบนี้...พระมาจากไหน? พระก็มาจากคนคนมาจากไหน? คนก็เกิดจากพ่อจากแม่ จากพ่อจากแม่มันก็อยู่กับโลกนะ นี่พ่อแม่ก็ปรารถนาให้เราเป็นคนดี เราก็อยากเป็นคนดี ทีนี้ อยากเป็นคนดี แล้วพ่อแม่เขาก็อยากจะให้เราบวชเพื่ออาศัยชายผ้าเหลืองๆ เราก็ได้บวชมาเพื่อกตัญญูกับพ่อกับแม่ แล้วเวลากตัญญูกับพ่อกับแม่แล้ว เราจะกตัญญูกับจิตเราไหม

พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราจะกตัญญูกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไหม ถ้ากตัญญูกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หัวใจของเราเห็นไหม เวลาพระอรหันต์เป็นผู้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอรหันต์เสียใจมาก เพราะพระอรหันต์เป็นพระโสดาบัน ยังต้องการองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้สั่งสอน

“อรหันต์ ผู้ที่อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตต่อไป ถ้าใครจะอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ไม่อุปัฏฐากดีไปกว่าพระอรหันต์หรอก อรหันต์ เธอได้ทำบุญกุศลเอาไว้มาก เราตายไปแล้ว เธอจะได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์”

เห็นไหม ขนาดพระอรหันต์ก็ยังเสียใจมาก เพราะเป็นพระโสดาบัน สิ่งที่รัก สิ่งที่เคารพ สิ่งที่น่าจะจะต้องพลัดพรากจากไป นี่พระโสดาบันยังสะเทือนใจมาก นี่เวลาพระอรหันต์อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราละ เราเกิดมาทั้งพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว วางธรรม และวินัยนี้ไว้เป็นศาสดาของเรา ธรรมและวินัย เห็นใหม่ ธรรมและวินัยเป็นแบบอย่างชี้เข้ามาใน หัวใจของเรา ถ้าเรากำหนดพุทธานุสติ เราปัญญาอบรมสมาธิ เราจะอุปฐากองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าในหัวใจของเรา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เห็นใหม่ เราจะไม่หลงไหลไปข้าง นอก เราบวชมาเป็นพระแล้ว งานของพระๆ ใด

งานทางโลกคืองานของโลก แต่นี่งานในวัดวาอารม กิจของสงฆ์ กิจของสงฆ์คือกวาด ลานเจดีย์ ศาลาโรงธรรม สิ่งที่เราทำข้อวัตร นี กิจของสงฆ์ กิจของสงฆ์ ๑๐ อย่าง หน้าที่ทำความ สะอาดใจ

ถ้างานของโลกๆ งานการเก็บการกวาดมันก็เป็นงานของโลก โลกเขาก็ทำกัน เป็นพระทำ ไปทำไม ในเมื่อบอกว่างานของพระต้องเป็นหน้าที่ของพระไม่ทำงานแบบโลก...ทำงานแบบโลก เขาทำเพราะเป็นบ้านของเขา ทำความสะอาดในบ้านของเขา อันนี้เราไม่มีบ้าน เราไม่มีเรือน เราอยู่ ในอาวาส อยู่ในอาราม อารามิกะ ผู้ที่ไม่มีบ้านมีเรือน

แต่ผู้ที่ไม่มีบ้านมีเรือน อยู่ที่ไหนเราก็ต้องดูแลรักษาที่นั่น แม้แต่ของของสงฆ์เอาไปใช้ ตั้ง เตียงนี้เอาไปใช้ ถ้าเราจะจากที่นั่นไป เราไม่บอกให้ใครเก็บ เราไม่ได้สั่งใครไว้หรือเราไม่ได้เก็บ เอง เป็นอาบัติปาจิตติย์ๆ ของของสงฆ์เอาไปใช้ เวลาถึงว่าต้องไปเก็บในที่ต่างๆ สิ่งนี้มันเป็นธรรม วินัยทั้งนั้นนะ

แต่เวลาหน้าที่การงานของเรา นี กิจของสงฆ์ ทำหน้าที่ของสงฆ์ ไม่ใช่เรื่องของโลก เพราะ ทำหน้าที่ของสงฆ์ เห็นใหม่ คุณิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาพระองคฺุติมาล เวลา จะไปเอาพระองคฺุติมาล จะไปรื้อสัตว์ขนสัตว์ รื้อสัตว์ที่ไหนละ ก็อยากไปเอาหัวใจขององคฺุติมาล แล้วองคฺุติมาลอยู่ที่ไหนละ? จิตใจขององคฺุติมาลก็อยู่ในร่างกายขององคฺุติมาลนั้น จะต้องให้เขา สำนึกผิด ให้เขาสะเทือนใจของเขา แล้วเวลาเขาบวชแล้ว สั่งสอนก็สั่งสอนขึ้นมาให้ประพฤติ ปฏิบัติของเขา เพื่อให้เขาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน กิ่งพุทธกาล ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา แล้วชี้ขึ้นมา ข้อวัตรปฏิบัติ ขึ้นมา นี ธรรมและวินัย แล้วเวลาปฏิบัติ ธรรมและวินัยนี้ขึ้นมา ปฏิบัติมาเพื่ออะไรละ นี เวลา ปฏิบัติขึ้นมา จะเป็นเรื่องโลก จะเป็นเรื่องธรรม มันลึกลงไปหมดนะ แต่ทำขึ้นมาให้จิตใจ...

เวลาเราภาวนายืน เดิน นั่ง นอน...ยืน เดิน นั่ง นอน นี่เป็นกิริยานะ นี่กิริยาประพฤติปฏิบัติ เพื่อเอาหัวใจ นี่จะยืนก็ได้ จะเดินก็ได้ จะนั่งก็ได้ จะนอนก็ได้ เห็นไหม ยืน เดิน นั่ง นอน นี่เป็น อริยาบถ นี่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เดินจงกรมนั่งสมาธิขึ้นมาเพื่อให้ใจสงบ พอใจมันสงบขึ้นมา ถึง ที่ใจมันจะสงบเข้ามา

นี่ทำข้อวัตรเหมือนกัน ทำข้อวัตรให้จิตใจมันได้เคลื่อนไหว ให้จิตใจอยู่ในศีลในธรรม ถ้า ในศีลในธรรม เวลามันมาภาวนามันก็พอใจใจ เวลาภาวนานะ “ข้อวัตรก็ไม่ได้ทำ ใจมันก็ไม่ได้อ่าน หมุกคณะเขาทำกันหมดแล้ว”...สิ่งนี้มันก็ลงเสงสัยทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเราทำขึ้นมา จิตใจมันได้ทำ พอได้ทำขึ้นมา นี่ทางโลกเขา เขาได้เสียสละทานของเขา จิตใจเขาเปิดกว้างขึ้นมา เวลาเขาภาวนาขึ้นมา ถ้ามันมีสิ่งใดที่เข้าไปกีดขวางในหัวใจของเขา นี่เรา เป็นพระ เราเป็นนักปฏิบัติขึ้นมา เราได้ทำข้อวัตรของเรา ถ้าข้อวัตรของเรา สิ่งใดเราต้องใช้ต้อง สอยของเรา วัฏกุฎีวัตร วัตรในศาลา น้ำล้างบาตร น้ำล้างเท้าต่างๆ เราทำของเรา ทำเสร็จแล้วนั่ง สมาธิภาวนา พอนั่งสมาธิภาวนา นี่มันมันอะไรที่ยังไม่ได้ทำละ อะไรที่ยังไม่ได้ทำ? มันทำ หมดแล้ว ถ้าทำหมดแล้วนั่งสมาธิภาวนา เห็นไหม นี่จะเอาหัวใจ ถ้าเอาหัวใจขึ้นมา นี่งานของ พระๆ

เราไม่ทำงานทางโลก งานทางโลกก็เรื่องของโลก นี่งานของพระ กิจของสงฆ์ ก็มันอยู่ใน อาวาส มันเป็นของที่เราต้องใช้สอย ถ้าของใช้สอย เห็นไหม สิ่งที่เราใช้สอยแล้วใช้สอยด้วยมีสติ นะ

เวลาตัดอาหาร สิ่งที่เป็นเดนๆ สิ่งใดที่เป็นเดน ถ้าเป็นเดน ส่งให้ภิกษุต่อไป นี่ภิกษุฉันของ ที่เป็นเดนเป็นอาบัติปาจิตตีย์ แล้วสิ่งที่ไม่เป็นเดนละ เราทำความสะอาดของเรา มันไม่เป็นเดน มัน เป็นความสะอาดบริสุทธิ์ มันอยู่ในข้อวัตร อยู่ในธรรมวินัย สิ่งที่ธรรมวินัยก็เพื่อความสะอาด บริสุทธิ์ของเรา ถ้าความสะอาดบริสุทธิ์ของเรา เห็นไหม มันไม่ไหลตายไป

เวลาจะปฏิบัติขึ้นมาจับต้นชนปลายไม่ได้ สิ่งใดก็ไม่ต้องทำทั้งนั้น ถ้าทำแล้วมันเป็นเรื่อง โลก มันจะต้องเอาเข้ามาในหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรา หัวใจมันก็เป็นกิริยา มันก็เป็นการ กระทำเหมือนกัน กิริยาก็คือความคิดนะ ความคิดมันก็ติดไปหมดนะ ในเมื่อเรามีต้นหาความทะยาน อยาก

ค้นหาคืออย่างเหนียว มันคิดเรื่องอะไรนะ เป๊าะ! คิดเลย คิดเรื่องอะไรล่ะ เป๊าะ! คิดเลย คิดแต่เรื่องนั้น คิดซ้ำคิดซาก คิดทุกซึกคิดยาก แล้วปล่อยไม่ได้ ปล่อยไม่ได้ เห็นไหม นี่ไง เพราะอะไร เพราะเราไม่ควบคุมใจของเรา มันไหลตาย นี่ไหลจากสติไป ไหลจากปัญญาไป แต่มันเป็นสัญญา เป็นสิ่งที่กิเลสมันป้อนให้ พอสิ่งที่กิเลสมันป้อนให้ เขาบอกว่า สิ่งนี้เป็นธรรมๆ แต่ถ้าเราพุทโธๆ พุทธานุสติ เห็นไหม เราควบคุม

หน้าที่การงานทางโลก ข้อวัตรปฏิบัติในเรื่องโลก ในเรื่องวัตรเราก็ได้ทำแล้ว ถ้าเรื่องปฏิบัติของเรา นี่เรื่องส่วนตัวของเราแล้ว เวลาเรามา เห็นไหม เราทำด้วยกัน เราเสมอภาคกัน เรามีศีลเสมอกัน เราทำสิ่งต่างๆ ด้วยกัน ทำเสร็จแล้วต่างคนต่างไปแล้ว ต่างคนต่างภavana เห็นไหม บังคับตั้ง สันติภูมิจโก บังคับตั้งมันมาจากใจ

เวลา ธรรมสากจณา เวลาเราคุยกัน เราปรึกษากันด้วยข้อวัตรปฏิบัติ เราปรึกษากันด้วยกิริยาของใจ เราปรึกษากันด้วยประสบการณ์ของใจ ใจของใครก็ได้พัฒนาสิ่งใด มีประสบการณ์ เราเอามาเอื้องานกัน เอามาปรึกษากัน เขาเป็นคตฺติ เขาเป็นตัวอย่างว่าใครทำอะไรได้ ได้ประโยชน์สิ่งใด ถ้ามันเอามาเอื้องานกันมันก็ได้ประโยชน์ นั่นธรรมสากจณา เอตมมฺมฺกฺลฺมฺตฺตมฺ

แต่เป็นของเขา เป็นของเขา เขาปฏิบัติของเขา เขาเล่าให้เราฟัง ของเรายังไม่มี ถ้าของเราไม่มี เราจะทำอย่างไรขึ้นมาล่ะ? เราก็ต้องทำความสงบของใจเราขึ้นมา ถ้าใจเราสงบขึ้นมา สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน เขาจะตั้งบริษัท เขาจะทำธุรกิจการค้า เขาต้องจดทะเบียนของเขา ถ้าไม่จดทะเบียนเขาก็เถื่อนนะ แล้วเราจะโอนเงิน มีค่าตอบแทนต่างๆ เขาก็ต้องเปิดบัญชีของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราจะปฏิบัติของเรา ใจเราอยู่ที่ไหน เวลาปฏิบัติก็เลื่อนลอยไปหมด โดยสัญชาตญาณของเรา ความรู้สึกนึกคิดมันเป็นผลของโลกทั้งหมด เราจะรู้ไม่รู้นี้ คุณิ เวลากิเลสค้นหาความทะยานอยากมันหลอกลวง เห็นไหม มันรู้สึกนึกคิดไป นี่ฝันดิบๆ เหมือนกับฝันไป ค้นหาความทะยานอยากมันก็เปะไป เปะไปหมด ความรู้สึกนึกคิดเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา มันคิดไปร้อยแปดพันเก้า แล้วคิดไปเป็นโลกเลย นี่สัญชาตญาณของมนุษย์

มนุษย์เกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ที่นี้ธาตุ ๔ และขันธ ๕ สิ่งนี้เป็นไฟ เห็นไหม ไฟเขาจะเอาเข้าบ้านใคร เขามีกัศเอาท์ของเขา เขาต้องตัดไฟของเขาเพื่อไม่ให้เขาตาย นี่ก็เหมือนกัน

ความคิดคิด โดยกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันเป็นโลกหมด เป็นวิชาชีพ มันเป็นสัญชาตญาณของคน ก็คิดร้อยแปดพันเก้า เราไปคิดกรรมะมันก็เป็นอย่างนั้นนะ แล้วทำอย่างไรให้มันหยุดล่ะ

เราจะจิ้มไฟฟ้าเข้าบ้านเรานะ ถ้าจิ้มไฟฟ้าเข้าบ้านเรา เราจะทำอย่างไร? เขาต้องดับไฟก่อน เขาถึงต่อไฟเข้าบ้านเขาได้ นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีมันคิดๆ อยู่เป็นโลกๆ ทั้งนั้น เราจะดับอย่างไร เราจะทำเรื่องโลกๆ อย่างไร เราถึงต้องพุทโธๆ เพื่อจะตัดเรื่องกระแสโลก ถ้ากระแสโลกมันก็กลับมาเห็นใหม่ สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

ถ้ามีฐานที่ตั้งแห่งการงาน งานอันนั้นจะเป็นของใจดวงนั้น ถ้าไม่มีฐานที่ตั้งแห่งการงาน งานอันนั้นมันก็เป็นสัญญา สัญญาที่เป็นเรื่องโลก สัญชาตญาณ สิ่งที่เกิดจากโลก แล้วเกิดเป็นมนุษย์ ปฏิสนธิเกิดเป็นมนุษย์ สิ่งที่เป็นมนุษย์ นี่จากเวรจากกรรมมา เราได้สถานะของมนุษย์มา มนุษย์มีเวรมีกรรมมา มนุษย์ถึงมีจิตนิสัยไม่เหมือนกัน มนุษย์ถึงคิดแตกต่างกัน มนุษย์ถึงเอารัดเอาเปรียบคน มนุษย์ถึงมีจิตใจที่เป็นสาธารณะ จิตใจที่ช่วยเหลือเจือจานคน มนุษย์มันมีแตกต่างกันเพราะมันมีเบื้องหลังของใจมา มันมีเบื้องหลังของกรรมมา มันมีพันธุกรรมของมันมา

ถ้ามีพันธุกรรมของมันมา แล้วเราจะปฏิบัติ พันธุกรรมของใครก็แล้วแต่ จิตใจของใคร จะโทสจริต โมหจริต โลกจริต จิตของใครก็แล้วแต่ มันเป็นจิตอย่างนั้นมันก็ต้องแก้ไขตามจิตนั้น ถ้าแก้ไข แก้ไขตามต้นเหตุไง ถ้าไม่แก้ไขตามต้นเหตุ นี่สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน เห็นใหม่ เขาจะเปิดทำบริษัท เขาต้องเปิดบัญชีของเขาเพื่อจะโอนเงินของเขา

นี่เหมือนกัน ถ้าเราหาใจของเราเจอมันก็บัญชีของเราไง ภาวสวะ ภพ ถ้าภาวสวะคือฐานที่ตั้ง กิเลสมันอยู่ตรงนี้ ถ้ากิเลสอยู่ตรงนี้ เวลาจิตมันสงบแล้วมันออกพิจารณาของมัน มันสะท้อนใจใจ ถ้าเวลาจิตสงบแล้วเวลามันเห็นนะ มันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันสะท้อนหัวใจมาก มันสะท้อนหัวใจเพราะสะท้อนกิเลส

แต่ถ้าเป็นธรรมชาติของมันนะมันไม่สะท้อน โอ้โฮ! เห็นนั่นเห็นนี้มันมีความพอใจ มันไหลไปตามเขานะ นี่มันจะไหลตาย คนเขาไหลตาย เขาอนตายนะ โอ้เราถ้าปฏิบัติไม่ได้ผลมันก็ไหลตายจากคุณงามความดีไป นี่ขณะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พอมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา ผันคิบบ ผันคิบ ทุกเวลาผันคิบๆ นะมันนอนฝัน ตื่นขึ้นมาทำอะไรไม่ได้

ฝันดิบๆ เวลามันฝัน ฝันเรื่องนั้น เพื่อเจ้าไปเรื่อย เพื่อเจ้าจนไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย นี่ ฝันดิบๆ ถ้าฝันดิบๆ นี่ไง เวลาปฏิบัติขึ้นมาก็ฝันดิบๆ ฝันเพราะว่าอะไร ฝันเพราะว่าสัญญาอารมณ์ มันเป็นความรู้สึกนึกคิด มันเป็นการกระทำของใจ เพราะใจมันทำตามสัญชาตญาณของมัน

แต่ถ้าเรากำหนดพุทโธๆ จนจิตมันสงบแล้ว นี่ก็ตัดเอาที่มันตัด มันตัดขึ้นมา เราเปิดบัญชีของเรา บัญชีของเราไม่ใช่บัญชีของคนอื่น เวลาชุมนุมสากัจฉา เวลาฟังธรรมขึ้นมาก็ฟังของครูบาอาจารย์ ธรรมของหมู่คณะที่เราคุยกัน เราคุยกัน ธรรมสากัจฉา เอตมฺมงฺกลมุตฺตมํ เป็นมงคลในการปฏิบัติ

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติต่างคนต่างแสวงหา ต่างคนต่างหาทางออกกัน ถ้าใครชี้ทางออกให้แก่กันได้ เห็นไหม มันเป็นหมู่คณะ เป็นเพื่อนตาย เป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นผู้บุกเบิกมาด้วยกัน ใครบอกกระแส ใครบอกทางให้ คนนั้นเป็นเพื่อนตาย เห็นไหม ธรรมสากัจฉา เอตมฺมงฺกลมุตฺตมํ นี้เป็นมงคลของชีวิต เป็นมงคลในการประพฤติปฏิบัติ

ฉะนั้น มงคลอันนี้มันเป็นการชี้ทางกัน แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมามันก็ต้องทำขึ้นมาตามความเป็นจริงของเรา ถ้าเป็นความจริงของเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเราไง

ถ้าเรามีสติ เราก็ไม่ไหลไปตามมันนะ มีสติมีปัญญา เราจะไม่ไหลไปตามกับกระแสของโลก ไม่ไหลไปตามกระแสของต้นหาความทะยานอยากที่มันปลุกเร้าเรา ถ้ามันปลุกเร้าในใจ เราจะไม่ไหลตามมันไป ถ้าไหลตามมันไป เราก็ขาดคุณงามความดีของเราแล้วละ แล้วถ้าปฏิบัติไป มันเห็นออกนอกกลุ่มนอกทางไปก็เสียหายไป

ถ้ามันเสียหายไป ปฏิบัติมาเกือบเป็นเกือบตายแล้วไม่ได้ผล ปฏิบัติเกือบเป็นเกือบตายแล้วไม่ได้สิ่งใดมาเลย...อันนั้นก็เลส เห็นไหม เวลามันทำให้เราไหลไปมันก็ปิดกั้นไม่ให้เรารู้ เวลาไหลไปในอำนาจของมันแล้วมันยังกลับมาตอกย้ำ ตอกย้ำว่าทำแล้วไม่เห็นได้อะไร ทำแล้วไม่เห็นมีประโยชน์สิ่งใด เห็นไหม นี่มันไม่เปิดโอกาสให้เรา มีสติเลย

แต่ถ้าเรามีสติของเราขึ้นมา เราตั้งสติของเรา แล้วเราทำตามความเป็นจริงของเรา มีสิ่งใดเกิดขึ้น จับพิจารณาของเรา เห็นไหม งานตั้งแต่เริ่มต้น งานตั้งแต่เล็กๆ เล็กๆ ก็ต้องฝึกหัดมา คุณติคนเราถ้าไม่มีปรีชา ไม่มีการศึกษา ไม่มีการชี้แนะจากครูบาอาจารย์ เราทำอย่างไร นี่คุณติ ทางโลกเขา

เขาทำของเขา เขาว่าสิ่งนั้นเป็นการภาวนา...ภาวนาอะไรกันนะ ภาวนาอย่างนั้นหรือ อย่างนั้นเป็นการภาวนาหรือ เวลาเขาทำสมาธิกัน เขาทำต่างๆ กัน แล้วเขาทำประโยชน์เพื่ออะไรล่ะ

เพราะทำขึ้นมาแล้ว พอจิตมันสงบ จิตมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมามันก็แตกต่างจากโลก พอแตกต่างจากโลก เขาก็คิดว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมแล้ว ธรรมะคือความว่างๆ ธรรมะคือความปล่อยวาง แล้วก็ปล่อยวางหมดแล้ว...ปล่อยวางหมดแล้ว อากาสมันก็ปล่อยวาง สิ่งที่เป็นวัตถุนี้มันไม่เคยเบียดเบียนใครเลย เพราะวัตถุธาตุมันไม่มีชีวิตนะ ของที่ไม่มีชีวิตมันไปรังแกใคร แล้วความรู้สึกตัวมันก็ไม่มี แต่จิตของเรามันมี จิตของเรา จิตได้สำนึก จิตเรา ความรู้สึกนึกคิดมันก็ขึ้น แล้วเวลากิเลสมา

คูลี เวลาวิญญาณ เห็นไหม วิญญาณในขั้น ๕ วิญญาณในปัจจุสมุปบาท ปฏิสนธิ วิญญาณ วิญญาณในขั้น ๕ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ แล้วถ้าจิตมันรับรู้นะ โสทวิญญาณ ชิวหา วิญญาณ วิญญาณในอายตนะ วิญญาณในสถานะทางโลกมันก็เป็นวิญญาณของมัน แล้ววิญญาณที่ละเอียดละ เวลาจิตมันละเอียดขึ้นมา มันเป็นของมันอย่างไร? มันมีต้นลึกลงมาบางอยู่ในใจของเรา แต่เวลาทางโลกเขาทำกัน เขาว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ

มันเป็นธรรมของใคร? มันเป็นธรรมของกิเลสไง เพราะกิเลสมันเป็นเรื่องโลกๆ เป็นเรื่องหยาบๆ ไร พอพูดเรื่องธรรมะมันไม่เข้าใจ พอมันไม่เข้าใจมันก็เอาสิ่งนั้นมาอ้างอิง พอมันอ้างอิงเราก็เชื่อมั่น เราก็ไหลตามมันไป ถ้าไหลตามมันไป เราจะไม่มีหลักมีเกณฑ์สิ่งใดเลย

แต่ถ้าเราปฏิบัตินะ สิ่งที่ไม่ไหลตามมันไป คือปัจจัยตัด คือสันตสิทธินะ ถ้าปัจจัยตัด มันเป็นปัจจัยตัดอย่างไร ธรรมะทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เราสาวไปหาเหตุมันได้

คูลี ทางโลกเขาทำอาหารนะ ถ้าอาหารที่รสมันจืด รสมันไม่เข้มข้น เขาก็เติมเครื่องปรุงรสเข้าไป ตบแต่งขึ้นมา เห็นไหม จะเอารสชาติใดมันก็เป็นของมันตามรสชาติมัน แล้วเขาปรุงรสของเขา นี่ก็เหมือนกัน เรามีความรู้สึกอย่างไร ปฏิบัติไปแล้วจิตมันเป็นอย่างไร

ถ้าจิตมันเป็นอย่างไร มันเทียบเคียงได้ มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ เหรอ ถ้าเป็นอย่างนั้นจริงๆ นะ ถ้าสติปัญญาเราอ่อนด้อยมันก็ว่าจริง จริง จริงนะ มันปล่อยหมดเลย มันจริง

ถ้าจริงนะ ถ้าของมันมีอยู่ ของมันมีอยู่ใช่ไหม แสดงว่าในเมื่อเชื่อใจมันมีอยู่ ขณะที่มันทุเลา เดียวถ้ามันกินของแสดงเข้าไป เชื่อใจนั้นก็ออกมา นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีมันเป็นจริงๆ

ขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริง ถ้ามีกระทบบันก็ออก ไม่ต้องกระทบบันก็หงุดหงิดข้างในอยู่แล้ว แต่ถ้ากระทบบันก็ออกมาล่ะ ถ้าออก เห็นไหม นั่นคืออะไร ถ้าจับได้ เห็นไหม เราต้องตรวจสอบอย่างนี้

ถ้าเราตรวจสอบของเรา เราดูแลหัวใจของเรา อดตา หิ อดตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตนนะ ครูบาอาจารย์ท่านก็ชี้แนวทาง แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็บอกว่า “เราเป็นแค่ผู้ชี้ทางเท่านั้น” แต่ผู้ชี้ทาง หมู่มณะ เห็นไหม พ่อแม่ครูจารย์ สิ่งที่พ่อแม่ครูจารย์ ท่านคอยบอกถึงความขาดตกบกพร่องของเรา เวลาเราขาดตกบกพร่อง ถ้าขาดสติมันไม่รู้ตัวหรอก เพราะจิตมันเร็วมาก

เวลาขาดตกบกพร่องเราก็ไม่รู้ว่าเป็นที่ขาดตกบกพร่องไปแล้ว เพราะความขาดตกบกพร่องอันนั้น มันจะทำให้การปฏิบัติของเราล้มลุกคลุกคลาน ถ้ามันไม่ขาดตกบกพร่อง จิตใจของเรามันก็ไม่ล้มลุกคลุกคลาน ไม่ล้มลุกคลุกคลานเพราะมันมีสติต่อเนื่อง มันรักษาต่อเนื่อง พอดีต่อเนื่องเข้ามา คุณติ เขาก่อกำแพง เขาทำต่างๆ นะ ถ้าเขาก่อไม่ดีมันก็ล้ม ถ้าเขาวางไม่ถูกต้องมันก็ถล่ม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่ขาดตกบกพร่องขึ้นมามันก็ต่อเนื่องขึ้นมา ต่อเนื่องขึ้นมามันก็มีผลขึ้นมาในใจของเรา ถ้าในใจของเรา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา กำแพงนั้นมันก็เข้มแข็ง กำแพงมันก็แข็งแรง กำแพงนั้นก็ประโยชน์กับทุกๆ คน ถ้าเป็นประโยชน์ขึ้นมามันก็เป็นประโยชน์ขึ้นมา เห็นไหม ถ้าจิตใจมันเป็นประโยชน์ขึ้นมามันจะรู้จริงของมันขึ้นมา

ถ้าใจเป็นความจริงนะ ความจริงก็คือความจริง ถ้าความจริงมันเป็นสิ่งที่ไม่ตาย นี่มันเป็นความจริงพิสูจน์เมื่อไหร่ก็ได้ ถ้าเราจะพิสูจน์ขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเรามีสติปัญญา เวลาทางโลกเขาไหลตาย เขาขาดสติ เขาไม่รู้ว่าสิ่งนั้นทำให้เขาเสียชีวิตไปนะ อันนั้นเพราะเขาหลับไหล แต่ของเราเราลืมหูลืมตาสว่างนะ เราเห็นแจ้ง เราเห็นเป็นความดำรงชีวิตของเรา ถ้าเราขาดสติ เราไม่มีปัญญา เราก็จะไหลจากคุณงามความดี ไหลจากสังขารอันนี้ ถ้าสังขารมันเป็นความจริงของเราละ

นี่เดือนสติของเรา เรารับรู้ได้ ถ้าจิตมันสงบเรียบร้อยเราก็รับรู้ได้ ถ้าจิตมันทุกข์ร้อน เราก็รับรู้ได้ ถ้าจิตมันทุกข์ร้อน มันทุกข์ร้อนเพราะอะไร จิตมันสงบเย็น มันสงบเย็นเพราะอะไร เราดูครูบาอาจารย์ของเราดี ครูบาอาจารย์ท่านอยู่ของท่านมา ท่านอยู่มาเพื่ออะไร ทุกคนรักตัวเองทั้งนั้นนะ ทุกคนก็อยากจะหาสิ่งที่ดีที่สุดให้กับชีวิตของเรา ถ้าชีวิตของเราละ

ดูทางโลกเขา เขาแข่งขันกันทางโลก ทางโลกก็คือทางโลก เพราะจิตใจเราอ่อนแอเอง เราเห็นสมบัติว่าทางโลกอย่างนั้นเป็นของมีคุณค่า เราก็ต้องไปอยู่กับทางโลกเขา แต่ถ้าเราเห็นว่าสมบัติทางโลกเขามีคนทำเยอะแล้ว มีคนเขา...เยอะแล้ว

ถ้าเป็นทางธรรมละ ถ้าทางธรรม ถ้าสมบัติทางธรรม เห็นไหม พระมีศีลธรรมเป็นสมบัติ ถ้าสมบัติมันเกิดขึ้นมา ทำไมอันนี้มันแปลกประหลาด มันมหัศจรรย์ขนาดไหน นี่ในตำราที่เขียนไว้อย่างนั้นนะ ในตำรานี้ชื่อทั้งนั้น ไม่มีความจริงเลย แต่ถ้าใครทรงความจริงอันนั้นได้ ใครทรงความจริงอันนั้นอยู่

เห็นไหม เรื่องของโลกๆ นี่มันโกหกทั้งนั้น โลกก็คือมันสมมุติใจ โลกนี้เป็นของสมมุติ ถ้าสมมุติมันก็ของชั่วคราว ถ้าเป็นของสมมุติละ ถ้าเอาทางธรรมก็โกหกใจ คือโกหก คือไม่จริง มันไม่มีอะไรเป็นของจริงสักอย่าง แต่เราเกิดมาอยู่กับมันนะ เราต้องใช้ชีวิตไปกับมัน เห็นไหม แล้วเรามาพิสูจน์กันว่าอะไรมันจริง อะไรมันไม่จริง

ถ้าเราสู้แข็งเห็นจริง อะไรมันเป็นจริง อะไรไม่เป็นจริง แล้วเราจะเห็นคุณค่า ถ้าเห็นคุณค่าแล้วเราจะมีจุดยืนของเรา เราจะไม่ไหลไปกับโลก ถ้าเราไม่ไหลไปกับโลก เห็นไหม ชีวิตนี้จะมีค่ามาก ความจริงจะเป็นความจริงกับเรานะ

ฉะนั้น สิ่งที่โลกเขาแสวงหาที่แสวงหาขนาดไหน เขาก็ลงทุนลงแรงของเขาทั้งชีวิตเหมือนกัน แล้วเรานี่ เราเป็นพระ เราก็มาบวช เราก็มาประพฤติปฏิบัติทั้งชีวิตเหมือนกัน ชีวิตหนึ่งใช้ไปทางโลก ชีวิตหนึ่งใช้ไปทางธรรม แล้วใช้ไปทางธรรม ถ้าปฏิบัติสมควรแก่ธรรม ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครองชีวิตนั้น เอวัง